

КОСОВО И МЕТОХИЈА У СВЕТЛУ ДОМАЋЕГ И МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА

Годинама говоримо и на оваквим Прес-конференцијама, али и свуда по свету, о угњетености и страдању српског народа на Косову и Метохији, о рушењу и уништавању наших светиња – црква и манастира и остале наше културне баштине од стране шиптарских злочинаца, о неправди коју нам међународна заједница чини подржавајући шиптарске терористе и настојећи да Косово и Метохију одузму од Србије и српског народа. Говорили смо много пута о значају Косова и Метохије за нас, наглашавали да је то српски Јерусалим, да је Косово и Метохија колевка српске духовности, српске културе и српске државности и тд. Доста смо о томе говорили, упознавали домаћу и светску јавност о тим очигледним чињеницама, али неке нарочите користи од тога, нажалост, није било.

Зато ћемо данас говорити другим језиком, износити друге чињенице, изложити научне коментаре како појединих међународно признатих и још увек важећих правних норми и принципа, заснованих на разним Повељама, Резолуцијама и Одлукама, тако и критички се осврнути на гажење и омаловажавање свих тих демократских достигнућа на којима данас свет почива, од стране појединих светских моћника и појединих држава, којима је искључиво стало до неких својих себичних интереса. Цео свет – УН и СБ убише се тражећи решење за проблем Косова. Па и наше власти и политичари о томе непрекидно говоре. У ствари, према важећим међународним принципима, не постоји никакав проблем Косова, него постоји проблем шиптарске националне мањине у држави Србији. О том проблему нити ко говори, нити га решава. Извршена је замена теза, на коју смо ми пристали.

Појмови: „будући статус“ и „коначно решење Косова“ су тенденциозно стављени у центар пажње светске јавности, те је, нажалост, коришћење те терминологије довело до прихватања наметнуте замене теза, чак и међу дипломатама и новинарима. Наиме, Србија јесте равноправна суверена држава чланица УН, са међународно признатим и неоспореним територијал-

ним интегритетом. Статус Косова и Метохије јесте у свим важећим домаћим и међународним правним актима дефинисан као „суштинска аутономија са значајном самоуправом унутар Србије“. Резолуција 1244 СБ УН, као и све претходне Резолуције, тај статус признаје.

Подсећамо на то да Србија има суверенитет и територијални интегритет, и да постоји дефинисан статус КиМ далеко пре и без резолуције 1244. Та Резолуција не дарује Србији суверенитет на Косову и Метохији, него га само признаје, као нешто опште прихваћено.

Термин „коначно решење“ који се непрекидно појављује у медијима и у свим раз-говорима вођеним о

КиМ, пре-узет је из текста „Рамбује-овских Споразума“, на које се позива главни део текста Резо-луције 1244. Међутим, ти „Спо-разуми“, на које се Резо-луција бесправно позива, ни-када нису ступили на снагу, јер се уствари ради о тексту који стоји испод наслова: **„Привремени спора-зум за мир и самоуправу на Косову“**, који није био ништа друго до НАТО ултиматум Србији и који због тога никад није потписан од стране СРЈ нити Србије. Постоји веома занимљива анализа професора П. Харитоса која детаљно говори о тој, како он каже,

научној превари. Ти исти „Рамбујеовски Споразуми“ на које се позива Резолуција 1244 служе и као основ за организацију и деловање привремене Администрације (УНМИК) успо-стављене Резолуцијом 1244, а која се, нажалост, им-плементује селективно на штету српске стране. Наша држава би морала инсистирати да имплементација резолуције 1244 буде детаљно изанализирана пред Саветом Безбедности пре било какве одлуке о Косову и Метохији, као што је то недавно рекао и руски Амбасадор при УН г-н Виталије Чуркин.

Није довољно само понављати негативне фразе типа: „не пристајемо на независност Косова и Метохије“ и „никада нећемо прихватити независно Косово и Метохију“, већ треба јасно и неоспориво дефинисати у афирмативном смислу „оно што једино прихватимо“ и „да се држимо постојећег међународно дефинисаног

Његово преосвештенство епископ Рашко-призренски г. др Артемије (Радосављевић)

статуса Косова и Метохије“. Снага афирмативних порука је много већа и убедљивија од оних негативних (одречних), јер је битније рећи шта хоћемо него ли шта нећемо. У том смислу настојање на међународном праву и на Повељи УН представља неопходан основ за преговоре, узимајући при том у обзир и обичајно право, које не може да награђује тероризам са независношћу, или да „кажњава“ једну нацију због политике њених ауторитарних лидера. Изгубљен „рат“, како се назива НАТО агресија, може довести једино до окупације територије, али не и до њеног отуђивања.

У свим досадашњим контактима и разговорима са међународном заједницом, Србија је, пре свега, заузима мала дефанзиван став. Међутим, и држава Србија, као и српски народ у целини, имају своја права, међу којима је и то да Србија пред СБ изнесе свој захтев за заштиту сопствених права на „де факто“ сувереност, и територијани интегритет, на заштиту људских права и на своју имовину на Косову и Метохији, па чак и права на то да СБ размотри легитимитет и имплементацију саме Резолуције 1244, имајући

у виду промењене околности у односу на тренутак њеног доношења. Између осталог, у међувремену Србија је постала равноправна суверена чланица УН, Слободана Милошевића више нема, Србија има демократски Устав. Привремена администрација на Косову и Метохији у садашњем облику је постала правно и морално неодржива над делом једне суверене и мирољубиве државе, која ни-кога не угрожава. Шта више, привремена администрација (УНМИК) је затајила у испуњењу стандарда на које је сама себе обавезала, што додатно доводи у питање легитимитет њеног даљег присуства на Косову и Метохији. Чак и организације као што су „Амнести интернешенел“ и „Хјуман рајтс воч“ у својим многобројним извештајима и препорукама испољавају забринутост због тоталног фијаска УН на терену и недостатка правних средстава за одбрану људских права, као последица имунитета и апсолутне власти коју ужива Специјални Представник Генералног Секретара УН, који самовољно одређује комисију која додељује и укида лиценцу за експлоатацију природних богатстава (види: УНМИК Уредба бр. 2005/2) или потписује споразуме са УНЕСКО-ом за обнову српских светиња на Косову и Метохији, која се спроводи мимо знања и сагласности власника СПЦ, и још на веома нестручан начин, нашта Републички завод за заштиту споменика културе константно указује.

Морамо нагласити да је веома важно да наш српски народ буде у потпуности обавештен о свему што се тиче Косова и Метохије, јер се код народа примећује одређено незадовољство због недостатка довољно јасних и јавних ставова и информација у вези КиМ. Држава је дужна да обезбеди довољно велики простор за то на свим медијима. Залагање власти не може се свести на неколико

устаљених фраза, већ мора да пређе на активну и убедљиву улогу у одбрани државних и националних интереса, који су у овим тренуцима приоритетни. Такође народ од Владе очекује да оштро реагује на свако „а priori“ прејудицирање исхода преговора и отворене претње појединих личности и институција, нпр. Америчких званичника или НВО „Хелсиншки одбор за људска права“, који се отворено залажу за ту консензуалну независност КиМ, што не представља само кршење својих надлежности, већ је отворено рушење међународног уставног и правног поретка. Повеља УН забрањује такво деловање, па чак предвиђа изbacивање таквог члана из УН.

Народ је исцрпљен и резигниран – често се чују ставови да је Косово већ изгубљено и да ми ту не можемо ништа. Управо на то рачунају они који врше притисак и покушавају на све могуће начине да наметну своје. Православни верници никада не смеју да се предају таквим искушењима. Због тога сви на предстојећем ВИДОВДАНУ обавимо и поновимо завет светог Кнеза Лазара, опредељујући се за оне вечне вредности за које је он живот свој положио на Косову Пољу оног првог Видовдана, када се определио за Царство Небеско. То наше опредељење даће нам духовне снаге да се супротставимо насиљу и покажемо да нам није свеједно када нам неко покушава да отме оно што нам је свето, што смо у аманет примили од наших светих предака, и што смо дужни да

Дворац у Рамбујеу где су вођени преговори

пренесемо и оставимо нашим потомцима. Наше власти морају енергично да захтевају пред СБ УН да се очува међународни правни поредак, јер кршење и ремећење тог поретка неминовно доводи до правне несигурности, која је потенцијални извор конфликта. Међу функцијама и овлашћењима СБ јесте између осталог, да испита било који спор или ситуацију која би могла да доведе до међународног трвења и до владавине закона џунгле (закон јачега) и да предлаже начине решавања таквих спорова. Другим речима, поред спора између Срба и Шиптара на Косову и Метохији, све више долази до изражаја спор између две велике силе – Русије и Америке, и евентуална подела унутар Европске Уније. Ти спорови могу једино бити решени у СБ при поштовању свих важећих међународних правних аката и споразума.

И да закључимо. Влада Србије мора да буде одговорна народу. Она не треба да спроводи страначке и партијске интересе, већ интересе нације. Народ који осећа да су његови национални интереси запостављени или жртвовани у име нечег другог има природно право да адекватно реагује. Пошто је СПЦ одувек била уз свој народ и бринула народну бригу, њена улога је и данас од посебног значаја, као што се то показало више пута у српској историји. Са вером у Бога и Његову правду, идемо даље.

19.06.2007. + Епископ АРТЕМИЈЕ

БУШ ИЗДАО ХРИШЋАНЕ НА КОСОВУ

Прво јасна и гласна порука дошла је посредством Стејт департмента, када је 15. маја, после састанка са руским председником Владимиром Путином, амерички Државни секретар Кондолиза Рајс изјавила да «Косово више никад неће бити део Србије». Затим, крајем маја, сам Џорџ Буш иступио је у корист такозваног Ахтисаријевог плана за српску покрајину Косово, названог по његовом творцу, Мартију Ахтисарију, бившем председнику Финске, по којем та покрајина треба да добије независност под «међународним надзором», што је и поновио на Састанку Г-8 групе најразвијенијих земаља света у Немачкој.

Од краја бомбардовања Југославије у пролеће 1999. под вођством Сједињених Држава и размештања 50.000 војника НАТО пакта на Косову које је уследило, 151 хришћанских цркава и/или манастира у косовској покрајини (чији је пуни назив «Косово и Метохија», а реч «метохија» потиче од грчке речи «метох», што значи «црквени посед») спаљено је од стране албанских терориста или руља, на десетине хришћанских гробаља је оскрнављено, споменици на њима разбијени и тела раскопана, док је око 250.000 Срба и других не-Албанаца протерано из својих домова. Многи од преосталих хришћана живе у гетоима који наликују на концентрационе логоре, без икакве слободе кретања ван строго ограниченог простора. Све покушаје да се организује масовнији повратак избеглица спречавају цивилна администрација У.Н. и НАТО трупе, који стоје скрштених руку док се анти-хришћански терор у покрајини наставља скоро несмањеном жестином.

До скоро су многи мислили да председник Буш није имао куд са Клинтоновим намешеницима у Стејт департменту и да је, приморан да се усредсредити на озбиљније међународне проблеме попут Ирака, Авганистана, Ирана, итд. једноставно препустио балканску политику Клинтоновим кадровима по некој врсти инерције. Међутим, то више не може да служи као изговор сада када је Буш отворено подржао косовску независност. И ово је моменат када треба да се упале светла за узбуну, не само у Србији и на Балкану, већ широм света.

Јер, оба мандата овог америчког председника обележена су једним идеолошким крсташким ратом, чији су окидач били догађаји од 11. септембра, а који је назван Глобалним ратом против терора (Global War on Terror). Овај Глобални рат је окарактерисан као «бескомпромисан», «неограничен временом или простором», вредан рата у Ираку, вредан бомбардовања Авганистана и Сомалије, вредан изазивања нуклеарне велесиле Русије новим ракетним штитом.

С друге стране, Косово, које врви од терориста, добија сасвим други третман. Ова територија, за коју се везују термини попут «црне рупе у Европи», «главна европска транзитна тачка за дрогу, трговину белим робљем и нелегалну имиграцију» и «Авганистан у Европи», сада добија подршку за пуноправну државност, од стране те исте америчке администрације чији је «Глобални рат

Bush betrays Christians in Kosovo

By Aleksandar Pavic

First it came loudly and clearly through the State Department when on May 15 in Moscow, after meeting Russian President Vladimir Putin, U.S. Secretary of State Condoleezza Rice said, "Kosovo will never again be a part of Serbia." Then, in late May, George Bush himself came out in favor of the so-called Ahtisaari Plan for the Serbian province of Kosovo, named after its creator, Martti Ahtisaari, the former president of Finland, by which that province is to gain independence under "international supervision," a view he has now restated at the G-8 Summit of the world's leading industrial states in Germany. Since the U.S.-led bombing of Yugoslavia in spring of 1999 and the subsequent deployment of 50,000 NATO troops in Kosovo, 151 Christian Orthodox churches and/or monasteries in the Kosovo province (its full name is "Kosovo and Metohia," with "Metohia" coming from the Greek word "metoh," meaning "church holding") have been burned down by Albanian terrorists or mobs, scores of Christian cemeteries have been desecrated, their

monuments broken and even bodies dug up, and some 250,000 Serbs and other non-Albanians have been driven from their homes. Many of Kosovo's remaining Christians live in concentration camp-style ghettos, without any freedom of movement outside strictly confined areas. All attempts to initiate large-scale refugee return have been obstructed by both the U.N. civil administration as

Председници Буш и Путин
Presidents Bush and Putin

well as the NATO military presence, which has stood by as the anti-Christian terror in the province has continued almost unabated.

Until recently, many have thought President Bush was simply stuck with the Clinton legacy in the State Department and, forced to focus on more pressing international issues such as Iraq, Afghanistan, Iran, etc., was content to let Clinton-appointed cadres run Balkan policy by default. But this can no longer be an excuse once Bush has openly endorsed Kosovo's independence. And this is where the warning lights go off, not just for Serbia or the Balkans, but on a global scale.

For, this U.S. president's two terms have been marked by an ideologically based crusade, triggered by the events of Sept. 11, which has come to be called the Global War on Terror, or GWOT. GWOT is being promoted as "uncompromising," "limited neither by territorial nor time constraints," worth the war in Iraq, worth bombing Afghanistan and Somalia, worth antagonizing nuclear superpower Russia with the a new missile defense shield. Yet, terror-laden Kosovo is getting wholly different treatment. This spot, variously described as "Europe's

против терора» буквално окренуо тај исти свет наглавачке током последњих неколико година. И зато ово више није само «америчка ствар».

И зато се чини да нешто дубоко није у реду.

Док се широм Сједињених Држава чују узвици о «издаји» због предложеног новог закона о амнестији нелегалних имиграната, нове националне личне идентификације, пузеће «Северноамеричке уније», нових диктаторских председничких овлашћења у «ванредним» приликама, насртаја на хришћанску веру у америчким школама и другим јавним институцијама, полако почиње да се назире и једна матрица. Стање није ништа боље ни у другим западним државама. Биометријске личне идентификације су на видуку у многим западним демократијама, заједно са убрзаним гомилањем личних, медицинских, финансијских, професионалних и свих других могућих података о грађанима. Шпијунирање домаћег становништва поприма размере епидемије. Претресања путника постала су уобичајена. Уличне камере су свеprisутне – само у Британији их има преко 4 милиона. Државни апарати постају све моћнији, полицијски органи поготову. И све то у име «Глобалног рата против терора».

Жртвовање се може тражити и прихватити у име праве ствари.

Захтевати од људи широм света, а поготову на Западу, да се одрекну тако драгоцених ствари као што су грађанске слободе и приватност је огроман захтев. За многе је и неприхватљив, јер без тих ствари живот можда и није вредан живљења. Могло би се можда и имати разумевања за оне који инсистирају на оваквим жртвама ако би се њихове акције виделе као прекомерна реаговања у доброј намери.

Међутим, случај Косова и подршке прављењу једне радикалне нарко-терористичке државе на тлу натопљеном хришћанским духом и крвљу хришћанских мученика, са преко 1.300 цркава на простору мањим од америчке државе Роуд Ајленд, указује на одсуство добрих намера у вођењу такозваног рата против терора. А, пошто је ово глобални рат, недостатак добрих намера на једном месту значи недостатак добрих намера и на свим другим местима. Јер, не само да именована спољна опасност (тј. «тероризам») треба да буде веродостојна, већ и одговор на њу такође мора да буде доследан. Иначе би се морали довести у питање мотиви оних који позивају на један, чини се, бескрајан рат. Тако то иде са крсташким ратовима – апсолути морају да буду обострани да би ствар функционисала. А једина глобална сила која стоји на путу независног Косова јесте Русија, која блокира амерички-предвођене напоре да се косовска независност прогура кроз Савет Безбедности У.Н.

Чуда се стално догађају. У року од мање од 20 година, некадашњи светионик залагања за глобалну слободу

black hole," "the main European transit point for drugs, white slavery and illegal immigration" and "Afghanistan in Europe," is now being promoted to full statehood by the very U.S. administration whose "Global War on Terror" has quite literally turned that very same world upside-down over the past several years.

Which is why it's no longer just an "American thing." And which is why something appears to be terribly wrong.

As cries of "betrayal" rise in the U.S. over the proposed new im-migration law, the new national ID, the creeping North American Union, the new dictatorial presidential "emergency" powers, the assault on Christianity in U.S.

Црква Св. Илије у Подујеву оштећена 17. марта 2004
St. Elijah Church in Podujevo damaged on March 17 2004

schools and other public institutions, a pat-tern is developing. And it is no better in the rest of the West. Biometric IDs are on the horizon in many Western democracies, along with rapid accumulation of citizens' personal, medical, financial, professional and any other available kind of data. Domestic spying is reaching epidemic proportions. Passenger searches have become routine. Street cameras are rampant – more than 4 million in Britain alone. State bureaucracies have been assuming ever-rising

powers, the police agencies even more so. All this in the name of a "Global War on Terror."

Sacrifices might be demanded and accepted for the right cause.

Compelling people worldwide, but especially in the West, to give up things as precious as civil liberties and privacy is a huge thing to ask. For many, it is unacceptable, for without these, life may not be worth living. The benefit of the doubt might be given to those that insist on such sacrifices if their actions are seen as overreactions done in good faith.

But the case of Kosovo and supporting the formation of a radical Islamic narco-terrorist state on soil soaked with the Christian spirit and the blood of Christian martyrs, with more than 1,300 churches over an area smaller than Rhode Island, proves an absence of good faith in the waging of the so-called terror war. And, as this is a global fight, lack of good faith in one place means a lack of good faith everywhere. For, not only does the identified outside threat (i.e. "terrorism") have to be credible, but the response to it also has to be consistent. Otherwise, the motives of those making the call to what seems to be endless war must be questioned. That's the way it is with crusades – the absolutes must be on both sides for the thing to function.

And the only global power standing in the way of independent Kosovo is Russia, which is blocking U.S.-led efforts to push Kosovo independence through the U.N. Security Council.

почео је изгледа да се претвара у светионик сузбијања глобалне слободе, користећи се, како ствари изгледају, лажним поводима. С друге стране, под елитом израслом у недрима КГБ-а, некадашња «Империја зла» доживљава унутрашњи хришћански препород и спремна је да се суочи лицем у лице са Сједињеним Државама по питању једне мале, угрожене хришћанске енклаве на Балкану. Морамо се молити за још једно чудо – да ће председник Буш преиспитати своју анти-хришћанску политику на Балкану. Јер, не буде ли то урадио, то ће значити да је рат против терора – заправо терористички рат, у име неименованих циљева. И да ће, попут паганског Рима, Америка имати хришћанску крв на својим рукама.

Miracles constantly happen. In less than 20 years, the beacon of promoting global freedom in the world seems to be turning into a beacon of slashing back global freedom, under apparently false pretenses. On the other hand, under its KGB-grown elite, the once "Evil Empire" has been undergoing an internal Christian revival and is willing to face down the U.S. on the issue of a small, beleaguered Christian enclave in the Balkans. One must pray for another miracle – that President Bush will reconsider his anti-Christian policy in the Balkans. For if he does not, it will mean that the war on terror is – a war of terror, in the name of an unidentified agenda. And that, like pagan Rome, America will have Christian blood on its hands.

Дмитри Медведев:

МОСКВА НЕЋЕ ПРИХВАТИТИ СВАКО РЕШЕЊЕ ЗА КОСОВО

РИМ, 20. јуна (Тануг)

Потпредседник руске владе Дмитриј Медведев изјавио је данас у Риму да споразум о будућем статусу Косова мора да узме у обзир интересе свих страна и да Москва "не може да прихвати свако решење" за покрајину.

"Сваки споразум о статусу једне европске државе треба да узме у обзир интересе свих страна", рекао је Медведев, истакавши да историја показује да у супротном "резултати нису добри", пренео је Ројтерс. На питање новинара да прокоментарише план специјалног изасланика УН Мартија Ахтисарија који Косову даје надзирану независност под администрацијом Европске уније, Медведев је изнео своје мишљење да је "Европа сувише мала за политичке експерименте". "У преговорима (о будућем статусу Косова), Русија не може да не буде заинтересована, али не може да прихвати свако решење", рекао је потпредседник руске владе, који у Риму учествује у раду конференције о енергетици.

Сер Ајвор Робертс

РЕАЛНО РЕШЕЊЕ ЈЕ ПОДЕЛА КОСОВА

ББЦ Лондон, 19 јун 2007

Министар за Косово и Метохију Слободан Самарџић потврдио је да је нови план Београда за Косово предочен Русији, која га још разматра, али никакве детаље није обелоданио.

У сваком случају, делује готово извесно да статус Косова заснован на плану Мартија Ахтисарија неће проћи у Савету безбедности УН, и да су на дневном реду нови преговори. Ко би у њима учествовао, да ли би били орочени и шта би био њихов крајњи исход, још увек је неизвесно.

Некада британски амбасадор у Београду, а данас председник Управног одбора Тринити Колеџа универзитета у Оксфорду, Сер Ајвор Робертс, у разговору за ББЦ оцењује да се ствари везане за статус Косова крећу у, како каже, "потпуно погрешном смеру":

"Лично се залажем - а тако мисли и све већи број разумних коментатора - за неку врсту поделе Косова, јер је то најбољи начин да се помире жеља косовских Албанаца да добију независност и став Србије да је то недопустиво. Уверен сам да би требало да се усредсредимо на ту опцију", каже он на почетку разговора.

Али зар то не би отворило Пандорину кутију на Балкану и довело у питање опстанак Македоније и Босне и Херцеговине?

"Мислим да би проблеме требало да решавамо редом, а Косово је међу њима најхитнији. Уосталом, границе Косова су вештачки утврђене на Лондонској конференцији после Првог балканског рата, када је створена држава Албанија, у којој је живело мање Албанаца него у непосредном окружењу. Ако границе житељима неке земље не пружају осећање безбедности и просперитета, треба их мењати! Уосталом, зар нисмо поделили бившу Југославију? Сада сви говоре о мултиетничким државама, а такву државу смо већ имали - она се звала СФРЈ. Ми на Западу смо саучесници у њеном разбијању, и зато би сада требало да уложимо двоструко више напора да осигурамо да новонастале земље не угрожавају права мањина."

Насилна промена граница разорила би саме темеље постојећег међународног поретка, напоменуо је ББЦ, али сер Ајвор Робертс каже да би исти ефекат - ако не и гори - имало проглашење независности Косова без сагласности Београда:

"Ако Косово добије независност у постојећим границама, то би, по мом мишљењу, охрабрило сепаратисте у многим деловима света. Морамо бити доследни - не можемо рећи: Чеченија неће добити независност зато што је Русија исувише моћна, али можемо Србији, зато што је слаба, узети 15 одсто територије. Такво решење може се наметнути само силом."

Саговорник ББЦ-ја уверен је да ни додатни преговори ни евентуална замена посредника неће довести до

приближавања ставова Београда и Приштине, нити западних престоница и Москве:

"Потребан је, по мом мишљењу, споразум који ће изазвати подједнако незадовољство обеју страна - а то је подела. Не кажем да би то решење прошло без тешкоћа, али мислим да је много боље да се нанесе бол обема странама, него да се усвоји апсолутистички декрет Мартија Ахтисарија. На жалост, већина политичких лидера данашњице нема никакву историјску перспективу, нити схвата позадину косовског проблема. Потребне су свеже идеје, уместо празних парола о мултиетничности, недопустивости поделе и спајања са неком другом земљом, што су били задати оквири Ахтисаријеве мисије."

Сер Ајвор Робертс је на крају упутио савет и челницима Србије :

"Требало би да покушају да проблему приступе конструктивно и креативно: уместо што понављају да Косово мора да остане у Србији, мислим да би требало да прихвате да није мудро и није у дугорочном интересу Србије да у својим границама задржи велики број Албанаца, који би за неколико деценија можда постали већина у земљи. Уместо тога, треба да предложи поделу Косова по којој би већи део покрајине добио независност, а подручја настањена Србима остала у саставу Србије, уз посебне безбедносне аранжмане за српска светишта. Нико не каже да је то идеално решење, али таквог решења, на жалост, нема."

Амерички аналитичар Данијел Сервер о расплету косовске кризе

БЕЗ РЕЗОЛУЦИЈЕ, КОСОВО ЈЕ БУРЕ БАРУТА

Америка неће одустати од припремљеног нацрта нове резолуције о Косову, а мислим да су шансе да она буде усвојена у Савету безбедности Уједињених нација до краја маја пола-пола, каже за „Блиц“ Данијел Сервер, директор Балканске иницијативе при америчком Институту за мир.

Осврћући се на изјаву Данијела Фрида, помоћника америчког државног секретара, који је рекао да САД неће једнострано признати Косово, Сервер упозорава да то само значи да ће Вашингтон учинити све да у СБ УН буде усвојена нова резолуција.

- Уверен сам да су САД и Европска унија одлучне у намери да се нова резолуција нађе на гласању пред СБ до краја маја. Београд би требало да размисли о томе да ли је боље да одлука о Косову буде донета у Савету безбедности или не. Лично мислим да би за Србију било боље да се о Косову одлучи у Савету безбедности зато што Ахтисаријев план носи много предности за српску заједницу - каже Сервер.

Косовски премијер Агим Чеку изјавио је да Приштина у случају руског вета у Савету безбедности неће прогласити независност без сагласности Америке, Европске уније и Уједињених нација.

Он је, међутим, у интервјуу за француски недељник „Журнал де диманш“, који преносе приштински медији,

изјавио да је „све спремно за брзо доношење резолуције коју су Савету безбедности УН поднеле ЕУ и САД и за проглашавање независности Косова у јуну“.

„То неће бити овог месеца, него у јуну... Зашто чекати јесен? Разумем да је тешко донети ту одлуку, пре свега Русима, али одлагање ту не помаже“, рекао је Чеку који је раније такву одлуку наговештавао за крај маја.

Данијел Сервер упозорава да је ризично свако избегавање да Савет безбедности донесе одлуку о статусу Косова.

- Врло је ризично да се крене у супротном правцу. Као што у Србији постоје радикали, тако и на Косову постоје екстремне струје које би, у случају да се одгоди решење, могле да дођу место умерених струја које су сада на власти. То би од региона лако могло да направи право буре барута - оцењује Сервер, додајући да је уверен да у Београду има оних који се надају таквом развоју ситуације.

- Немам никакву дилему око тога јер српски званичници ни на који начин нису подржали умерене снаге у Приштини. Београду би радикалне снаге на власти на Косову одговарале јер би с њима могли да разговарају о подели територије по етничком принципу - закључује Сервер.

САД НЕ ОДУСТАЈУ ОД СВОГ ЗАЦРТАНОГ ЦИЉА

БЕОГРАД , 10. јуна 2007. (Бета) - Јасно је да председник Сједињених Америчких Држава Џорџ Буш и америчка администрација не одустају од свог давно зацртаног циља, а то је косовска независност у било којој форми, оценио је политички аналитичар Ђорђе Вукадиновић.

Коментаришући данашњу изјаву америчког председника Џорџа Буша у Тирани да се не може бескрајно преговарати о статусу Косова, Вукадиновић је навео да и даље остају нејасни разлози толике журбе. "У сваком случају није било реално да би било каква промена америчке политике могла бити најављена приликом посете Тирани. Можда су само политичари у Београду прижељкивали неке блаже формулације и мању изричиту подршку Косовској независности", навео је Вукадиновић.

Он је навео да експлицитно инсистирање Буша на независности Косова указује колико су биле илузорне наде неких политичких кругова да би могло дочи до промене у америчкој политици, уколико српска страна испуни ове или оне услове. "Зато је добро да у том погледу нема више никаквих илузија", истакао је Вукадиновић. Он је навео да је Буш настојао да максимално изађе у сусрет очекивањима и жељама албанске стране како у Тирани, тако и у Приштини, додајући да ће тамо бити веома задовољни његовим речима. Вукадиновић је навео да је "конопац између САД и Русије око Косова сада максимално затегнут".

"Наиме, руска страна је јуче јасно ставила до знања да не одустаје од става да је неприхватљиво наметнуто решење и косовска независност, а данас Буш даје уверавања Албанцима да је независност Косова стратешко опредељење САД", објаснио је Вукадиновић.

НЕИСКРЕНА ПОЛИТИКА СРБИЈЕ ПРЕМА РУСИЈИ

Што се Србија више приближава Западу, све више тражи руску заштиту, закључак је руских аналитичара. Евроатлантске интеграције немају алтернативу, а српска дипломатија моли Москву да стави вето у СБ на резолуцију српских савезника о независном Косову! У руским дипломатским кулоарима се прича како је млађани српски министар иностраних послова рекао Сергеју Лаврову: Заштитите нас од пријатеља, од непријатеља се сами бранимо!

Руски медији прате необичан слалом српске политике. Да, Срби по сваку цену хоће у Европу, која их је медијски сатанизовала, економски, санкцијама упропастила, политички и војно поразила! Ипак, Срби могу да рачунају на верну руску платонску љубав. Она готово ништа не тражи за себе, а увек је спремна да се жртвује за користољубивог млађег брата.

Русија ће подржати ставове Србије по питању Косова. Српско питање је својеврсни емотивни лакмус руске политике. Кад су ЕУ и САД напали Југославију, успавани медвед се пробудио! Тада је почео масовни бојкот западне робе и демонстрације пред западним амбасадама. Многи Срби се изненаде кад на политичким скуповима широм Русије, на пример, у част победе, виде српске заставе и портрете Младића и Караџића! Или ће се наставити преговори Београда и Приштине или ће Русија уложити вето на Ахтисаријев и сваки западни план који предвиђа независност Косова, понављају у руском МИД-у. Руски званичници понављају да је Косово било и да ће остати у саставу Србије! Упркос чињеници да су САД КиМ претвориле у војни полигон за напредовање према Русији... После протеривања четврт милиона избеглица, за преостале Србе КиМ је балкански Гвантанамо!

Насупрот томе у руским медијима Албанци су балкански Талибани, одговорни за масакре, прогон и мучење Срба, као и варварско уништавање преко 150 православних манастира и храмова! Ево коментара Руског Меморијала Слободан Милошевић поводом изјаве Кондолизе Рајс да Косово више неће бити у саставу Србије. Потписници су, између осталих, заменик председника Државне Думе Русије С. Бабурин, генерал Л. Ивашов, председник Геополитичке Академије, академик М. Кузњецов, председник Трибунала за Нато злочине на простору бивше Југославије, и други. "Државни секретар САД, гђа К. Рајс као да нема представу о догађајима на Балкану, у Европи и свету. САД подржавају великоалбански сепаратизам на југу Србије, на КиМ, и у Македонији. Организују хаос који може да се претвори у пожар. Било би добро да међународна заједница подржи руски приступ проблему, који се заснива на поштовању међународног права, а то значи територијалног интегритета Србије!"

У руској штампи коментарише се обучавање српских официра у Охају, уз напомену да су америчке службе припремале Драгана Шутановца за српског министра одбране... У овдашњим коментарима се наглашава да се рат ЕУ и САД против Срба наставља и у Србији, али

пре свега у Хашком трибуналу, који је филијала англоамеричких служби. Њихов циљ је заташкавање и фалсификовање чињеница о балканском рату. На пример, у руским анализама се каже да британске службе преко Хашког суда спречавају објављивање више хиљада докумената о злочинима над Србима. Оне су организовале наоружавање саудијских и иранских муџахедина. Такође су их снабделе босанским пасошима.

Сличне активности руски аналитичари прате на северном Кавказу, потенцијалном руском Косову. Руске новине цитирају Бушову изјаву да покушава да убеди Русију и Србију у неизбежност независности Косова. Ехо Москве се пита да ли је хапшење генерала З. Толимира повод за обнову преговора о придруживању Србије ЕУ? Прошле године Карла дел Понте тражила је прекид преговора због српског одбијања да изручи хашке оптуженике. Или је реч о маневру који треба да неутралише победу радикала на изборима и подигне рејтинг прозападне демократске коалиције?

Улаз у злогласни затвор Гвантанамо

нику Републике Српске Крајине, који је оптужен за "убиства, прогон, мучења и депортовање Хрвата и муслимана", са ослобађањем Рамуша Харадинаја. Главни сведок против Мартића, коментаришу руски извори, био је Милан Бабић, чије самоубиство је, по речима адвоката, последица притисака Хашког трибунала. Злогласном Харадинају хашки суд благословио је бављење политиком, а Насеру Орићу се скоро извинио због хапшења. О његовим злочинима над Србима око Сребренице, руски извори цитирају и муслиманске изворе.

Сви руски политички фактори и аналитичари понављају да је у Групи 8, Русија јединствени српски савезник, који признаје територијални интегритет Србије, и спреман је на билатералну сарадњу у свим областима, без уцена и притисака. Поставља се питање: да ли су српске власти спремне да признају ову чињеницу? Да ли ће се руски језик вратити у школе? Да ли ћемо осим русофобске Криминалне Русије на нашим малим екранима моћи да уживамо у ремек делима руске филмске уметности, да слушамо руску музику и гледамо руске цртане филмове? Све ово се своди на питање да ли ће Србија коначно променити свој однос према Русији?

Радмила Војиновић

ШТА ЋЕ СЕ ДОГОДИТИ АКО КОСОВО ОСТАНЕ У СРБИЈИ?

У својим изјавама актуелни српски политичари, као и већина аналитичара полазе од априорне претпоставке да је Косово неотуђиви део Србије, да оно за српски народ има неизмерну вредност и да се у процесу преговора овакво становиште не може доводити у питање. У овом духу формиране су и одлуке највиших државних органа, а посебно Устав Србије. То су разлози зашто се на јавној сцени не проблематизира питање улоге Косова у будућем животу државе Србије; да ли је оно на њену корист, или велику штету? На овакав начин фиксиран је угао гледања преко кога политичари дефинишу српске националне интересе само кроз историјски контекст, занемарујући политичку, културну, економску, религијску, социјалну реалност Косова. Аргументација за избор националних циљева добијена је искључиво из историјско-митолошког наслеђа српске државе и цркве, али и међународних уговора, пре свега Резолуције 1244 УН. Проблем настаје када се схвати да у процесу решавања косовског проблема избор не врши само једна инволвирана страна преко своје историје и преко воље својих политичара и народа. Оваквим гледањем не одређује се опстанак, функционалност и кохерентност нове заједнице. Други, незадовољни учесници могу новој држави Србији нанети велику штету, која ће скупо коштати долазеће генерације.

ДРУГАЧИЈИ СРПСКИ ГЛАСОВИ

Академик Љубомир Симовић каже: "Није довољно казати: Косово је део Србије и зато заувек мора остати део Србије. Мора се знати, и казати, ако би Косово остало у Србији, како би то функционисало. Да ли би уопште функционисало?" На скупу у Српској академији наука и уметности 1992. године академик Александар Деспић дао је делимичан од-говор на ово питање; он је указао на опасности које Србији прете од државног повезивања централне Србије с Косовом. Кори-стећи резултате научних истраживања из области демографије и прогнозе које су на овим резултатима засноване, он је указао на неповољне последице које ће Србија имати у тесној државној вези с Косовом. По њему, само се на основу егзактних научних анализа, које треба разматрати на јавној сцени, српски народ може рационално одлучити о свом путу у будућност. Ширење албанске популације он описује као ширење "шумског пожара", а они који се са пожаром суоче имаће две могућности деловања.

(наставак) Прва је допуштање да се пожар спонтано шири док сва шума не изгори (страда држава Србија и српски народ). У овом случају демографска експлозија Албанаца брзо би угрозила просторе југа Србије који се већ више година демографски нагло празне; она би угрозила и све важније градове Србије, а тиме и српско национално биће. Код заједничког живота у једној држави, у периоду од две генерације, на целој територији Србије Албанци би постали већински народ, а Србија би постала двонационална држава.

Тада би било неопходно увођење албанског језика у све српске основне и средње школе, а посебно на све факултете у јавној администрацији. Због језичке различитости грађани Србије не би могли једни друге да разумеју

Поставља се и питање: какав би облик државне сруктуре и какво би име требало да носи та држава?

Неповољна страна овако формиране државе везује се за велико друштвено сиромаштво Косова, за чињеницу да 70 одсто радно способног становништва нема посла, да тридесет хиљада нових младих људи сваке године тражи посао, без шанси да га добије, за енормно разорно психолошко загађење које онемогућава кохобитацију и напредак. Незадовољна албанска популација светила би се косовским Србима и оптуживала их да су они кривци за све њихове недаће. Међународна заједница није спремна да игра дугогодишњег чувара мира у подивљалом Косову.

По другом сценарију Александра Деспића треба што хитније зауставити "шумски пожар", односно, ширење албанске популације по територији Србије. То се може остварити тако што би држава Србија задржала свој неприкосновени животни простор у коме би Срби трајно остали већина, независно од демографског потенцијала албанске популације. То је, дефакто, стварање "заштитног појаса" око Србије који спречава преношење "демографског пожара". Овај се концепт може реализовати само одсецањем Косова од Србије, уз увођења свој имиграционе политике. Реални интерес Албанаца је да Косово остане део Србије, а реални интерес Срба је да се Косово издвоји из Србије. Која нација то пре схвати, она ће бити у предности. Деспић каже: "Ако сте паметни, чекајте Албанци, цела Србија ће бити ваша"

Косовски проблем представља друштвени играчки процес у коме учествују: српска страна, албанска страна и нехомогена међународна заједница. Сви актери друштвене игре имају своје интересе, циљеве, вредности и моћи са којима улазе у процес интеракција. Решење спора везано је за избор типа друштвене игре и расположивих моћи које у игри користе инволвиране стране. То може бити игра с нултом сумом у којој се тражи победник, игра с негативном сумом када су сви на губитку, или игра с позитивном сумом у којој преко споразума сви добијају, али не исто. Игра се првенствено ослања на реал политику, на вољу већинског

народа Косова, на расположиве моћи учесника, посебно на остварену хомогеност међународне заједнице, а мање на домаће и међународно право. Када се у овом светлу сагледа избор националних циљева Србије, постаје јасно да су, у непосредној прошлости, а и данас, њих погрешно дефинисали српски политичари на штету интереса Србије. Они су своја емотивна хтења проглашавали националним циљевима Србије без разматрања постојећих интеракција са другим учесницима играчког процеса и процене сопствених потенцијала за њихову практичну реализацију. Наука о управљању системима учи: ако се у играчком процесу жели победа, тада сопствене моћи морају да буду веће од моћи противника. Када то није случај, циљеви се не могу остварити: тада се наставља туча у којој су сви губитници. У најнеповољнијој солуцији јача страна може да од привременог победника постане велики губитник, а што је случај са Србијом у свим ратовима на просторима бивше СФРЈ. Да би се избегла неповољна стања, национални циље-

(наставак) У српским политичким и интелектуалним круговима упозорење академика Деспића није озбиљно схваћено, штавише, оштро је напа-дано. Његовом концепту придружио се књижевник Добрица Ћосић који у својој књизи "Косово" каже: "Садашње Косово и Метохија у оквиру српске државе, било у ком политичком облику, неприхватљиво је решење за косовске Албанце. То би водило разбуктавању шовинизма, међунаци-оналних супротности и продужетку међунаци-оналних сукоба у свим видовима." "Косово и Метохија у Србији представља демографски, економски и политички терет који Србија не може успешно да носи и нормално да се развија. Косово и Метохија у територијалној целокупности у Србији, било би фактор трајне политичке нестабилности и кочница њеног цивилизацијског препорода. Читаво Косово и Метохија у српској држави, представљало би канцер Србије", пише Ћосић.

У својој годишњој посланици патријарх Српске православне цркве Павле каже: "Ако господ и остави Косово у нашим рукама Срби ће врло брзо ишчезнути.....речено је: 'чије овце, тога и планина'." Изложене поруке захтевају да се косовски проблем погледа и из другог угла. Ово виђење помогло би да се решење тражи у измени Ахтисаријевог плана у корист повећања интереса Србије, а не у инститирању на вету Русије у Савету безбедности УН. Вето води регион у стање продужене нестабилности с несагледивим последицама. О њима уопште не размишљају актуелне власти, а посебно су непромишљени политичари опозиције.

ви и интереси страна у спору морају се уравнотежити. Једностраним посматрањем косовског проблема српски политичари занемарили су национално-идеолошку, верску, демографску, војну, политичку, економску неравнотежу која обележава реалност Косова и напоре међународне заједнице да се ова равнотежа успостави мирним путем. Они су супротно овим налозима настојали да силом обезбеде примат

својих интереса; зато су за Србију ратне последице поражавајуће. Реалност показује да је због непромишљене политике своје власти Србија 1999 године изгубила рат на Косову, а тиме и сва управљачка права (Кумановски споразум). Након рата на Косову живи два милиона Албанаца и око 120 хиљада Срба у структурно организованом ентитету Косова, са свим прерогативима државе, а под покровитељством УН. У оваквим условима интересе косовских Срба нема ко да брани, сем УНМИК-а, КФОР-а и косовске самоуправе. Ако се Албанцима наруши ниво остварене самоуправе, они су спремни да наставе борбу по цену стварања новог хаоса и регреса на Балкану, уз спремност на аутодеструкцију, али и тешку освету косовским Србима. Српски политичари игноришу чињеницу да је хуманитарна катастрофа Албанаца довела до бомбардовања Србије од стране НАТО и да је развој поратне ситуације формирао склоност највећег дела међународне заједнице (САД, 25 држава ЕУ, НАТО и многе државе света) да овако формираном ентитету додели условну независност. По њима, власт која брутално убија своје грађане губи право да њима управља. Зато је за њих важнији принцип "права угњетеног народа на самоопредељење" од принципа "суверености и неповредивости граница угњетавача". До данас, нема назнака које би показале којим би то средствима Србија, односно УН, биле у стању да зауставе испољена хтења албанске заједнице и да инкорпорирају Косово у државни систем Србије, с тим да оно постане функционалан, нискоконфликтан систем, способан да опстане и да напредује.

Разлике у језику, вери, култури, образовању, економском и социјалном статусу, а посебно у нагомиланим анимозитетима не допуштају добровољно повезивање косовских Албанаца у државу под називом Србија. Интегративни чиниоци са којима је данас повезана савремена Европа далеко су од оба народа. Финалитет међународне заједнице (њени циљеви и вредности) није уграђен у колективну свест људи, а без овог чиниоца није могуће створити функционалну и на-предну државну заједницу. У српским политичким круговима постоји уверење да је за реализацију српског циља достатна формално-правна припадност Косова Србији која би била потврђена новом Резолуцијом СБ УН. Наводно, тада ће, милом или силом, Албанци морати да прихвате ауторитет државе Србије и међународне заједнице. Оваквим ставом игноришу се реалне интеракције делујућих снага Србије и Косова, а посебно интеракције снага УН. Ко је способан да сагледа реалност видеће ратом створену мржњу, видеће страх од заједничког живота, гетоизацију српског живља у мале небезбедне и нефункционалне енклаве, видеће већ осамостаљено Косово, мали маневарски простор српских власти и спремност великог дела међународне заједнице да Косову доделе условну независност. Реалне интеракције представљају основу за грађења неке нове функционалне заједнице и њих не могу да замене одлуке политичких органа Србије и највиших органа УН.

Др Иван Ахел

Тони Блер

РЕШАВАЊЕ СТАТУСА КОСОВА НИЈЕ КАЖЊАВАЊЕ СРБИЈЕ

На почетку рата на Косову 1999, рекао сам у британском парламенту да морамо да делујемо да бисмо спасили људе на Косову. Нисмо могли једноставно да стојимо по страни док је Косово патило. Поносан сам на улогу коју је Уједињено Краљевство играло у обезбеђивању боље будућности становништву Косова. Успеси отада су извор поноса и инспирације за мене док се припремам да се повучем са места премијера. Прешли смо дуг пут од 1999. Било је тренутака кад је пут напред изгледао тежак. Мој наследник је одлучан као и ја да се постигне исправан исход за Косово и за све косовске заједнице.

Тони Блер и Џорџ Буш

Јасно је да је најбољи пут да се све то оствари да се што пре пређе на надгледану независност Косова коју је предвидео Ахтисари. То је у жижи наших напора. Свестан сам да смо упркос свему што смо учинили за Косово, оставили нерешено питање статуса Косова. Као што је то рекао један албански студент "Дали сте нам слободу, али не и будућност".

Почетком ове године председник Ахтисари је рекао да је "садашња неизвесност постала главна препрека за демократски развој. Слажем се. Инсистирање на статусу кво на Косову није рецепт за стабилност, није основа за помирење између косовских Албанаца и српских заједница.

Предлози Мартија Ахтисарија представљени Савету безбедности 3. априла нуде прави салдо. Они признају аспирације већине косовске популације, док истовремено обезбеђују екстензивне гаранције косовским Србима. Ахтисаријев предлог за независност, коју ће у почетку надгледати међународна заједница, прави је пут напред. То ће обезбедити политички стабилну и економски одрживу земљу у којој се поштује владавина закона, где су све заједнице ефикасно заштићене.

Напоран посао неће бити окончан кад питање статуса буде решено. Нелсон Мендела је једном рекао, "Кад се попнете на велико брдо, откријете да постоје многа брда на која морате да се попнете". Биће велики изазов да се примени Ахтисаријев план. То ће захтевати стварну опредељеност косовског руководства и људи да граде ново Косово у складу са Ахтисаријевим предочавањима и да створе друштво у којем ће све заједнице живети заједно у миру. То ће захтевати да лидери косовских Срба препознају могућности које решење презентује њиховим заједницама и да се ангажују у томе. А, то ће захтевати и одрживу посвећеност међународне заједнице. Ахтисаријеви предлози су сада у Њујорку. Велика Британија заједно са амери-

Подржавамо Ахтисаријев предлог

Чланак донедавног премијера Велике Британије Тонија Блера заснива се истовремено на његовом искуству кад је реч о питању Косова у последњих осам година и на утврђеној политици британске владе према будућем статусу Косова. Као што то јасно каже, британска влада верује да је независност Косова, у складу са предлозима специјалног изасланика УН Мартија Ахтисарија, најодрживији решење. Као што се читава Контакт група сложила, тај процес не може бити заустављен. Косово ће бити независно - али, да ли ће се то догодити кроз управљање и миран процес на бази Ахтисаријевих предлога, који предвиђају усредсређени надзор и чврсте гаранције за мањине, или на неки други хаотичнији начин? Чврсто верујем да би овај потоњи курс био штетан по Косово, штетан за Србију и штетан за регион као целину.

Уједињено Краљевство заједно са осталим члановима Савета безбедности - јасна већина која је спремна да подржи Ахтисаријеве предлоге - наставља да ради у Њујорку на новој резолуцији Савета. Сматрамо да то нуди најбољу шансу за мир и стабилност у региону. Спремни смо да покушамо и да изађемо у сусрет сензибилитетима других чланова Савета и преговарамо стрпљиво и упорно. Сви ми имамо заједнички интерес да обезбедимо одрживо решење последњег преосталог питања распада Југославије.

Стивен Вордсворт

Амбасадор Велике Британије у Србији

чким и европским партнерима остаје опредељена да се донесе резолуција Савета безбедности. То није лак задатак. Иако смо јасно ставили до знања да је Косово јединствен случај, то је осетљиво питање за неке у Савету безбедности. Озбиљно радимо на томе да се позабавимо овим осетљивостима, стрпљиво и упорно. Потребно нам је и да људи на Косову буду стрпљиви. Разумем фрустрације Албанаца. Процес предуго траје. Ми сви желимо да видимо договор, што је пре могуће. И биће га - то је процес који, сад кад је започет, не може бити заустављен. Чврсто верујем да је то исход на који се рачуна. Није најважније да ли је потребно неколико месеци више да се то постигне. Далеко бољи исход за Косово јесте независност на основу резолуције Савета безбедности. Резолуција је од пресудне важно-

сти за подршку ЕУ и признање широм света. У међувремену, неопходно је да косовске институције остану усредсређене на припреме за транзицију. Нико не треба да размишља о насиљу као начину да оствари своје политичке амбиције. Насиље ће бити контрапродуктивно. Ако Косово треба да оставри мирољубиву и пресперитетну будућност, биће потребно да се суочи са прошлошћу и да подвучете линију испод недавног конфликта. Међуетничко насиље, попут оног из марта 2004. године, потпуно је погрешно и не сме се више никад поновити.

А, шта је са Србијом у свему томе? Решавање статуса Косова није "кажњавање Србије". Реч је о стављању на место правог исхода за Косово. Желим да видим како Косово и Србија раде заједно и следе идеју помирења. Желим да видим обе земље како се крећу у правцу ЕУ и НАТО. Нестрљиво очекујем дан када ће британски премијер седети за столом у Савету Европе са колегама са западног Балкана.

Бертран Бади

АХТИСАРИЈЕВ ПЛАН СТВАРА ВРЛО ШТЕТАН ПРЕСЕДАН

Пре годину дана, професор Бертран Бади, директор докторских студија за међународне односе на Високој школи политичких наука (Сциенцес По) у Паризу дао је први интервју за Данас. Искористили смо његов поновни боравак у Београду, током којег је одржао предавања на Факултету политичких наука, да опет разговарамо са њим, и уједно проверимо да ли је променио пређашње ставове о Косову.

Бертран Бади: Аутономија се не може преводити у независност

■ У интервјуу за Данас сте рекли: "Опасна су решења која су понижавајућа за неку државу и њено становиштво. Понижење је у будућности извор нестабилности, сукоба... Самосталност би било понижење за Србију, решење које она никако не може да прихвати."

Да ли и данас мислите исто?

- Данас сам још више уверен у истинитост те тврдње него пре годину дана. Уверен сам да је понижење основни узрок ратова. Места потенцијалних жаришта

на светској мапи одговарају понижењима, било да је то Палестина, Балкан, Африка... Увек наилазимо на исти узрок нестабилности и потом оружане сукобе, опакост власти, изопаченост моћи.

■ На основу којих аргумената Ахтисари и заговорници његовог плана за Косово тврде да је Косово јединствен случај и да решење за Косово није применљиво на друга подручја?

- Будимо јасни: нема јединствених случајева. Историја је поплочана случајевима који су повезани. Не знам ни за један који је остао трајно "јединствен случај". Балканска регија и, највероватније, цео постсовјетски део Европе је испуњен регијама који су налик Косову. Према томе, мислим да се Ахтисаријевом плану, који сматрам опасним, треба супротставити аргументом да се на тај начин ствара врло штетан преседан. Потпуно је немогуће објаснити другим сепаратистичким покретима који делују данас, да су догађаји на Косову несповјиви са збивањима код њих. Слични проблеми постоје у Словачкој где живи значајна мађарска мањина, у Румунији чији је један део насељен Мађарима, или у Македонији чији су делови насељени Албанцима, или у БИХ, или...

Најбитнији разлог зашто не треба прихватити Ахтисаријев план јесте тај што ће остати упамћено да су Уједињене нације лагале. Резолуција 1244 правда интервенцију на Косову, али и потврђује да је оно интегрални део Србије. Не може се сада аутономија Косова преводити у независност. Поништавање Резолуције 1244 би онемогућило будуће сличне интервенције УН.

■ Како Ви као Француз објашњавате да је Француска - која се често противила политици САД, недавно у случају Ирака - данас најоданији савезник САД око питања Косова? Чак се понекад Ахтисаријев план назива америчко-француским планом.

САРКОЗИ УДАЉАВА СРБИЈУ ОД ЕВРОПЕ

После неколико дана од доласка на место председника, запажамо да спољна политика Саркозија више наликује оној која је претходила доласку Де Гола на власт 1958. Ослања се много више на атлантску сарадњу, можда умерену, али ипак довољно видљиву. Саркозијева спољна политика је традиционалнија, тежи затворенијој Европи, уместо отворене и склоне проширењу. Он не жели да шири ЕУ тако да Србија постаје удаљенија, као што је већ случај са Турском, Украјином и вероватно и Црном Гором. У тој политичкој геометрији, ЕУ је све више секција НАТО пакта. Очито Француска са председником Саркозијем не види више, попут Де Гола, Европу од Атлантика до Урала. Највероватније су то објашњења зашто председник Саркози иде све више у корак са Бвшом. удаљавајући се од Русије.

■ Ирак је изазвао највећи разлаз до сада виђен између Француске и САД, тако да многи из француског политичког вођства сматрају да треба зацелити ране које су пореметиле француско-америчке односе чинећи извесне уступке америчкој политици. На пример, Француска

се унеколико приклонила САД на Средњем истоку око либанског проблема, Палестине, такође и око Африке. Француска је желела да се измири са САД да би регулисала проблем Обале Слоноваче где се њена политика нашла у Њорсоаку. За излаз јој је била неопходна помоћ САД, нарочито приликом гласања у Савету безбедности. Најзад, долазак на власт Николе Саркозија највероватније означава крај ере Де Гола, поготову у спољној политици. Саркози, за разлику од Ширака, није познавао Де Гола (имао је 14 година када се Де Гол повукао, а 15 када је умро) и никада заиста није био укључен у његову спољнополитичку доктрину.

■ *Која ће на крају бити позиција Русије? Да ли ће уложити вето на Ахтисаријев план?*

- Сматрам да је интерес Русије да стави вето. Русији је потребно да се пред светом покаже као светска сила. Антисрпска резолуција на коју би Русија пристала протумачила би се као знак руске слабости. Са друге стране, Русија има тренутно затегнуте односе са Западом због антиракетног штита и, најзад, независно Косово би био непријатан преседан и додатни аргумент за заговорнике независности Чеченије. Али не треба искључити трговину, Русија може од САД за Косово да добије, на пример, уступке око антиракетног штита, или разоружање, или... Лако је могуће да је Русија заинтересована да размени Косово за неки уступак према њој. У сваком случају, у погледу Косова, Русија располаже врло значајним могућностима да врши снажан притисак на САД

■ *Да ли би две албанске државе, једна уз другу, Албанија и Косово, насељене истим народом, који говоре истим језиком, имају исту политику,.... остале одвојене државе?*

- Тога се управо плашим. Биће то опасна етничка и националистичка кретања. Биће то пут ка стварању "Велике Албаније" - Албанија проширена за Косово и, можда, делове Македоније, чак и подручје на северо-западу Грчке. Велика Албанија може да пробуди великосрпске идеје. Република Српска може лако да захтева прикључење Србији. Плашим се, јер у свету у коме живимо свака измена граница на националним основама је извор насиља и нових нестабилности.

Зоран М. Цвијић

Професор Бертран Бади, директор докторских студија међународних односа на Високој школи политичких наука у Паризу

КЕНИБЕНКПОРТСКИ ПОЧЕТАК

Као што је то једино и било реално, коцкице су после Кенибенкпорта враћене на право место - на почетак. Буш и Путин су у недељу и понедељак међусобно претресли све оно што им је било важно и хитно, све оно што није могло више да чека и што је тражило њихов разговор очи у очи. А, затим су са свим тим (од онога што је било за јавност) изишли пред новинаре. Велики, међутим, нека решавају своје бриге, а ми да се задржимо на ономе што том приликом није било речено - на тој полчасовној конференцији за штампу на којој амерички и руски председник једноставно нису поменули ни "К" од Косова. У тој, колико се видело, веома опуштеној атмосфери на обали Атлантика, где

се нико није нешто посебно журио и где се говорило, малтене, о свему и свачему...Што је била апсолутна фантастична прилика за нашу професију, где новинари и те како памте и препричавају кад им западне да имају пред собом државнике таквог калибра и, истовремено, толико времена да могу, буквално, да их питају све што им падне на памет. О Косову се, међутим, ту - ни у таквом идеалном амбијенту - ништа није чуло. Нити су га Буш и Путин поменули кад су говорили о темама којима су се бавили, нити их је касније око тога ико ишта питао. Нико, ништа.

Шта би то могло да значи? Зар је могуће да су се домаћини у Кенибенкпорту оглушили о јавна предсамитска упозорења са појединих коалиционих адреса у Београду (уз одговарајуће терцирање из Москве) да је време да се "Вашингтон суочи са реалношћу" и да прихвати руско-српски захтев за новим преговорима о Косову. Што ће рећи, без платформе зване "Ахтисаријев план", без орочавања трајања и других условљавања у том траженом новом прегањању Београда и Приштине и, разуме се, са новим међународним посредником, уместо озлоглашеног Финца. Неке мрвице са те кенибенкпортске самитске трпезе истресао је накнадно Бушов саветник за националну безбедност Хејдли, штурим саопштењем о договору двојице председника да њихови министри спољних послова - преко својих заменика, помоћника, заменика помоћника, помоћника заменика и тако даље - пронађу формулу за решавање квадратуре косовског круга. Значи, колосеком којим се и досад стигло докле се стигло. Кина је, у својству председавајућег Савета безбедности, на то одмах истрчала саопштењем да се на терену УН ништа неће предузимати без претходног договора САД и Русије. А, нису заостали ни у Бриселу са неуобичајено оштрим упозорењем Москви да је дошао тренутак да се њихово укладноратовско ђонирање сваке западне иницијативе замени нечим што би, за промену, почело да личи на спремност Русије да се конструктивно укључи у решавање проблема Косова. Апели те врсте наставили су се из америчког Конгреса, а у последње време и са још неких европских адреса. Конкретно: са поруком Русији да ЕУ већ увелико носи највећи финансијски и војни терет обавеза на Косову - а да ће то поготову бити случај (непосредно и посредно) уколико тај међународни протекторат евентуално протресе нека нова експлозије. Уз то, обновљен је позив Русији да се ангажује у тражењу косовске резолуције за Савет безбедности. Односно - да једном својом војном јединицом појача у међувремену састав КФОР, па макар само у окружењу неке од угрожених српских енклава.

У првом руском реаговању, приликом сусрета са делегацијом СПС, амбасадор у Београду Алексејев свео је одговор Бриселу (и осталима, за то заинтересованим) на поруку да то "није речник" којим може да се разговара са Москвом. С друге стране, одлазећи амерички амбасадор Полт поручио нам је у среду - са пријема поводом њиховог Дана независности - да се Америка сваког дана моли богу да народу Србије "подари слободу и демократију" којима се стреми после октобра 2000. ...Наравно, ово је само почетак. Дуго, топло косовско лето тек је пред нама. Ко зна чега ћемо се још наслушати и нагледати

НЕ МОЖЕ ЕУ ДА ОДЛУЧУЈЕ О КОСОВУ

Након што Владимир Путин и Џорџ Буш на самиту у Мејну нису постигли договор о будућем статусу Косова и Метохије, питали смо амбасадора Руске Федерације у Београду Александра Алексејева хоћемо ли имати мирно лето или преговоре.

Господин Алексејев, који ове године, како сазнајемо, ни сам неће користити годишњи одмор, каже да „одмора за Русију неће бити” јер су „преговори неопходни, као и озбиљне припреме за њих, што захтева доста времена и снаге”. Коментаришући изјаву портпаролке Хавијера Солане да ће ЕУ донети решење за Косово ако Русија буде остала при тврдом „не”, рекли сте да је „то изјава само једне особе и да се тако не разговара са Русијом”.

Шта сте тиме хтели рећи?

Сматрам да сувише велику пажњу придајемо изјавама Кристине Гаљак. Уверавам вас да та изјава не заслужују такву пажњу.

Али сада то већ није став „само једне особе”, пошто је комесар ЕУ Оли Рен такође најавио да ЕУ мора да преузме одговорност за косовско питање, „јер цену неуспеха не би платиле ни Русија ни САД, него

Александар Алексејев

Европа”. Косово није европско, него међународно питање. Ситуација на Косову је регулисана на основу Резолуције 1244 СБ УН и дефинитивну одлуку ће донети СБ.

Како је онда дошло до тог преокрета и инсистирања да је Косово сада само европско питање, иако је све време фигурирало као питање које ће бити решено између Русије и САД?

То треба питати оне који дају такве изјаве. Чини ми се да је то покушај да себи олакшају ситуацију на штету решавања питања.

Мислите да САД, пребацавањем одговорности на ЕУ, покушавају да олакшају своју позицију?

Када говоре да је то питање ЕУ и да ће га она решавати, мени се то чини као покушај да себи олакшају ситуацију. Знате, када се неко суочава са великим тешкоћама пада у велико искушење да те тешкоће заобиђе. Али ја сматрам да је неопходно радити на томе какво решење треба да се нађе. Немачки канцелар Бизмарк је рекао да је рецепт успешне политике договор са Русијом. Када год је неко покушавао да донесе одлуку заобилазећи Русију, решење се увек показало погрешним.

А како треба да се разговара са Русијом?

Наше колеге већ једном треба да се навикну на то да је Русија пуноправни партнер који зна како може да допринесе јачању безбедности у Европи. Када прихватите те чињенице, онда неће бити таквих изјава.

Мислите ли да ће ЕУ озбиљно схватити Вашу поруку?

Надам се да ће се сви они који желе стабилност на Балкану и у Европи сложити с тим.

Какве су ваше процене да ли ЕУ има неопходно јединство и капацитете да се са тим проблемом докраја избори?

На који начин? Ја не знам.

Можда ће се наставити помоћ САД у трупама, новцу и дипломатским саветима?

Ствар је у томе да је то питање регулисано резолуцијом СБ. Постоје питања у којима само СБ може да преузима на себе одговорност. А покушаји да се замени СБ, по правилу се завршавају трагично. Вама је то познато из искуства из 1999. године.

Колико има истине у спекулацијама да је подршка Русије око Косова условљена уласком руског капитала у Србију?

Никаве трговине око нашег става према Косову и Метохији нема и не може бити. То су различите ствари. По питању Косова ми се руководимо поштовањем међународног права и принципа европске безбедности. Долазак руског капитала у Србију је одвојена ствар. Ми ту морамо да се руководимо обострано корисним и прихватљивим пројектима који би, пре свега, користили српској привреди.

Увек иза права стоји и нека врста моћи која подупиरे то право. Због тога се Европљани највише плаше обустављања руског гаса. Да ли је то карта на коју ћете играти у односима са ЕУ?

Русија је кроз историју увек апсолутно пажљиво и детаљно испуњавала све своје уговоре. Више од тога, све сличне уговоре апсолутно је испуњавао и Совјетски Савез. Ми полазимо од тога да, ако је неки договор постигнут, он мора да буде и испуњен. Зато било какве опаске везане за манипулације цевоводима нису основане.

Да ли о томе следе неки преговори између Русије и ЕУ?

Контакти између нас су на сталној основи. Чак је тешко и замислити обим тих контаката. Ту је, између осталог, и размена мишљења о Косову.

Постоји опција да се преговори наставе под патронатом Контакт групе, са неким, не зна се којим посредником.

Преговори не могу да се воде у оквиру Контакт групе. Они могу да се воде непосредно између две стране, уз спољну подршку. Ако ће то бити подршка Контакт групе, само изволите. Ако ће бити подршка СБ, апсолутно нема проблема. Најважније је да почну озбиљни а не инсценирани преговори.

Београд одбацује Ахтисарија као посредника у новим преговорима, али пре два дана његов портпарол је објавио да мандат специјалног изасланика траје до доношења резолуције, што се није спомињало до сада. Значи ли то да УН још увек рачунају на Ахтисарија као посредника?

Ја немам такав осећај. Посредник треба да буде она особа која је стварно заинтересована за успех, наглашавам поново, правих преговора чији је циљ постизање компромисног решења.

Шта ће бити основа тих нових преговора? Да ли ће то опет бити Ахтисаријево план?

Ми нећемо да намећемо било какво решење као основ тих преговора. Ако ће саме преговарачке стране доћи до закључка да неке техничке тачке Ахтисаријевог плана могу да буду искоришћене, онда их треба употребити. Што се тиче основне идеје његовог плана, а то је давање Косову надзиране независности, ту не само Београд, него и ми сматрамо да та идеја има једнострано карактер и да не може да буде примењен. Ако неко даје изјаве, рачунајући да ће се појавити сутра у новинама, онда је то пут у Њорсокак.

Ко може да уведе неке нове елементе у преговоре?

Нове елементе морају да уведу, пре свега, саме стране учеснице. Посебно бих хтео да нагласим да нико не може на сто да стави неко чаробно решење које би одговарало свима. Ни ми немамо таквих амбиција и нико то неће урадити уместо учесника у преговору. Нико не може да зна шта жели Београд боље од самог Београда.

Али сви основни захтеви Београда су одбијени?

Баш због тога су неопходни прави преговори. Зато је неопходан покушај да се нађе компромис а не покушај да се прогурају неке идеје које су од почетка биле у главама људи који себе сматрају посредницима. Када посредник говори да је спреман да почне преговоре, али да не верује у резултат, онда то није приступ професионалца.

У страним медијима је у последње време обновљена идеја поделе као решења. „Политика” је недавно објавила изводе из ауторског текста бившег министра спољних послова Јевгенија Примакова о подели. Какав је став Русије о таквом решењу?

Ви знате да ми имамо пуно мана, а једна од највећих је да се увек трудимо да испунимо оно о чему смо се договорили. Један од принципа усвојених у Контакт групи је да не може бити поделе Косова и за сада то јесте став Русије.

С којом намером страни медији форсирају ту идеју?

Мени је тешко да се поставим у позицију тих предлагача, али мислим да је то покушај да се испроба да ли је то основа могућег компромиса.

Какве су ваше реакције на тај предлог?

Никакве. Пре свега Београд треба да се определи у вези са тим. Косово је проблем Београда.

Званични Београд је против поделе.

Ми нећемо да намећемо Београду било какво решење и то је наш принципијелан став. И он се односи на сва конкретна питања која могу да се појаве у потрази за компромисом.

Какве су ваше тренутне процене могућности да косовски Албанци сами прогласе независност или изазову немире у покрајини?

То би била најгора варијанта развоја догађаја.

Да ли су могућности за такав исход сада веће у односу на претходна два-три месеца?

Ако ћемо се руководити категоријом међународног права и принципима европске безбедности, онда такав сценарио мора да буде апсолутно искључен. Они који би кренули тим путем преузели би на себе огромну

одговорност. Током анализа овакве могућности неопходно је узети у обзир све последице таквог убрзаног решења. Простор бивше Југославије није, нажалост, монополиста у погледу сличних конфликта. Ситуација би нагло могла да се искомпликује и у другим регионима.

РУСИЈА НЕЋЕ СЛАТИ ВОЈНИКЕ НА КОСМЕТ

ЕУ спрема до сада највећу цивилну мисију за Косово, колико ће она морати да чека на резолуцију?

За нас није проблем да по завршетку решења косовског проблема ЕУ појача своје напоре на Косову. То је апсолутно друга прича.

Да ли би Русија била спремна да пошаље своје војнике за очување мира у покрајини?

Нисам сигуран да би то била добра идеја.

У чему се онда састоје појачани напори Русије?

Знате, нема недоследности у напорима Русије. За оне политичаре и експерте који раде и живе у Београду, то је очигледно. Долазак на лице места неколико десетина или стотина наоружаних особа не мења ситуацију.

Значи, Ваш председник је, говорећи о повратку на Балкан, мислио само на дипломатски повратак.

Не само то: политички, дипломатски, финансијски, културни. Али не могу да замислим ситуацију да би Русија била заинтересована за војно присуство на Балкану. То апсолутно не одговара оним задацима које је пред себе поставила руска дипломатија.

Када анализирате те процене, до каквог закључка долазите у погледу реакције ваше државе?

Пре свега, то је питање у односу на које би морао да се определи Београд. У случају једностраног проглашења или признања независности морају да реагују наши београдски пријатељи. Што се тиче нас, ми радимо све што зависи од нас, и тако ћемо и наставити како би та ситуација остала у сфери права и како би се њоме бавио СБ УН. Пред нама је доста компликован посао. Али што је посао тежи, њиме се више треба бавити.

КОСОВО ЈЕ ДРУШТВО БЕЗ ОДГОВОРНОСТИ

Разговор са Живојином Ракочевићем, главним уредником Гласа Југа, јединог косовског месечног магазина на српском језику, као и истоимене ТВ продукције и првим човеком КИМ радија у Чаглавици, вођен је непосредно након што је дао оставку на чланство у Савету за штампу Косова. Повод је у више наврата у приштинском Инфопресу објављена листа имена косовских Срба који су наводно учествовали у злочинима над косовским Албанцима. Комисија Савета за штампу проценила је да Инфопрес није прекршио професионалне кодексе, што је подржала већина чланова Савета. Осим Ракочевића, оставке због оваквог става Савета поднели су и његов председник

Вилијем Хоуен и потпредседник Предраг Радоњић. - Косово и Метохија је сјајан пример како је новинар, друштвено-политички радник из доба комунизма, постао национални радник у малим феудалним творевинама на Балкану. На последњој седници Савета за штампу уредници главних медија објашњавали су очигледни језик мржње у спорном тексту Инфопреса овим аргументима: "Ако сада осудимо Инфопрес, мораћемо да мењамо уџбенике историје - не можемо попустити Србима толико. Људи, па овде се догодио злочин." То је та стална равнотежа у којој је људски

Новинари - национални радници у малим феудима : Живојин Ракочевић

живот безначајан наспрам етничких интереса - каже Ракочевић на почетку разговора за Данас.

■ Постоји стереотип да су косовски Албанци у свему монолитни. Да ли је тако?

- Тоталитарне матрице у нашим главама, у медијима, у култури, воле да ствари виде монолитно, мада оне нису такве. На седници Савета за штампу ми смо, условно речено, про-тив Инфопреса на својој страни имали Коху диторе и Експрес, јер они схватају да је такво понашање корак даље од нормалног грађанског живота. И ту се поставља питање легитимитета грађанских институција, контроле друштва, па, ако хоћете, и територија. Милошевићеве власти су својим понашањем изгубиле тај легитимитет, а косовске привремене институције га нису до сада ни показале. Нажалост, ни међународна заједница није се за то одлучно борила, јер је и сам УНМИК, убрзо по свом доласку, почео да личи на балканске затворене системе.

■ На који начин функционише српски информативни систем на КИМ?

- Направили смо чврсте везе с малим локалним станицама у нашим изолованим срединама. Имамо ту логистику на терену која је технички увезана двосмерним линковима. Свих ових година развијали смо осећај за-

једништва како бисмо изградиле везе између наших средина, које су гетоизацијом потпуно покидане. Гетоизирани живот је отишао толико далеко, увукао се и у школе, да велики број младих људи данас не зна одговор на питање које општине постоје у Метохији.

Врло тешко је пребацивати преко замишљене или стварне границе тог гета. Постоји пет малих радио центара, који се сливају у једну причу. Стално наводим пример Гораждевца, где живи 1.000 људи и радио-станицу коју води Дарко Димитријевић. Он је способан да направи пола сата информативног програма који може да се емитује на свим пристожним радио-станицама на Балкану.

■ Постоји ли законодавство које регулише рад медија и да ли се оно подудара с прописима у остатку Србије?

- Што се тиче електронских медија, нас нико из Радиодифузне агенције Србије никада није позвао да пита хоћемо ли да макар формално будемо чланови

ВЛАДА НЕ КОНТРОЛИШЕ ЛОКАЛНЕ МОЋНИКЕ

Влада у Приштини у овом тренутку нема капацитет да контролише територију. То је оно што је најопасније и о чему нико не говори. На КИМ постоје два паралелна процеса - један који је унификација и јединство ка независности и други процес који се зове дезинтеграција на локалном нивоу. То није децентрализација, него дезинтеграција у којој локални моћници отказују послушност централи у Приштини под разним оптужбама. Зато смо у ситуацији да градоначелници градова на КИМ одбијају оно што им се не свиђа, јер етнички циљеви које имају не подразумевају одговорност. Одговорност се полаже имагинарном етничком божанству.

Радиодифузне заједнице Србије. Мислим да ту не би било никаквих проблема ни са ОЕБС, ни са косовским структурама. То је она чувена неумереност у којој смо способни да се цензуришемо више него што нас ико жив може цензурисати. На КИМ сада имамо сталног комесара за медије. Раније је то био интернационалац, сада је то локални кадар. Иначе постоји и Савет за штампу који би могао да буде регулаторно тело, али није имао капацитета да се суочи са проблемима, па се већ код првог великог проблема као што је говор мржње, стереотипи, предрасуде - распао. Што се српског удруживања тиче, постоји Друштво новинара КИМ које је подружница Друштва новинара Србије, чији је председник Жарко Јоксимовић и које је легално и легитимно регистровано код УНМИКа. Заједничка удружења са албанским новинарима не постоје.

■ Због чега поједини српски кругови на КИМ Глас југа, а посебно КИМ радио често прозивају да заступају прозападну политику и да су због тога критични према политици Београда?

- Када се суочите са животом и када сте са људима који живе на овом простору, не можете а да не будете критични. Ако је нама потребно осам година да бисмо у Грачаници имали једну цистерну за прање улица, ако нам је потребно бескрајно време да у Митровици направимо једну фасаду, да очистимо оно што треба, ми морамо да се суочимо са чињеницама. Препуштеност

је основни термин за живот косовских Срба, али и свих осталих - Албанаца, Хрвата, Горанаца и Турака, јер сваки појединац овде ужива неограничену независност и нема никакву одговорност, нити му неко каже да мора имати одговорност. Зато морате да будете дрски и да кажете да ствари не могу и не треба да изгледају тако. Због свега тога и због те ужасне независности неодговорних појединаца овај простор никада не може имати неку врсту административне независности.

■ **Шта очекујете од власти у Београду након што је основано Министарство за КИМ, а на терену су почели да се отварају нови медија центри ради боље информисаности косовских Срба?**

- Најбоље наставнике, најбоље новинаре, најбоље административне раднике у општинама, људе који су спремни да кажу да наш живот није у реду и да га можемо и морамо променити. Људе који ће нам у овим ограниченим просторима поправити ово мало путева по којима се свих ових година крећемо. У државотворној јаловости ми смо прешли пут од Милана Ракића до Милана Ивановића, од Бранислава Нушића до Марка Јакшића, од Војислава Илића до Санде Рашковић-Ивић. Ако нам је пре 100 година било важно какве људе имамо на овом простору, не знам шта се данас догађа да уместо кадровске људске понуде према КИМ имамо партијску, политичку понуду самозваних фракција разних служби које у принципу кокетирају са криминалом.

■ **Има ли прозивање политичких представника косовских Срба са севера КИМ везе са Вашим политичким неслагањем?**

- Не. Они могу заступати најразличитије политичке идеје, то ме уопште не занима, али неконтролисана моћ која је концентрисана у тим људима је застрашујућа. Њихов највећи проблем је то што они нису у стању да ту моћ трансферишу према људима и направе велики резултат, као што нису у стању ни да проблеме људи са КИМ трансферишу према власти и ономе што им даје моћ.

■ **Постоји ли проблем политичких лидера косовских Срба за које новинари са КИМ тврде да су производ београдских медија, или је одговорност и на држави која није спремна да се изборима дође до правих представника?**

- То је узајамни однос. Заједница која стално живи на рубу нестанка, увек у некој борби, она тражи различите излазе и очекује некакве понуде. Као по правилу, у већини случајева нуде јој се и намећу гласни, неспособни људи, а једна од одлика српског новинарства је да од просечних и ужасних политичара прави паметне људе. Да се опет вратим на оно што се догађало пре 100 година. Ако је Милан Ракић, највећи господин свог времена, могао да дође у једну од најгорих касаба Турске империје каква је била Приштина, ја не могу да замислим зашто у савременом добу, кад је свет постао једна вест и кад се, ако га препознате, он сели тамо где сте Ви - неко од врхунских наших уметника, новинара, политичара не може делити живот са нама на КИМ

Обрад Кесић, политички аналитичар из САД

БУШ ПОПУШТА

Србија не треба да губи наду јер њена јужна покрајина није дефинитивно изгубљена. Да је другачије, не би Америка толико енергије уложила како би убедила Београд да прихвати неприхватљиво. Постоји велика шанса да Покрајина буде спасена и очувана, а веома је мала могућност да било каква одлука о статусу Космета буде донета пре састанка Буш-Путин, 2. јула.

Ако они тада постигну компромис, биће то једино на основу уступка Буша, тако што ће он прекинути да инсистира на ороченим преговорима. Рок за решавање статуса биће елиминисан, а нови преговори одмах почети - каже за Глас Обрад Кесић, политички аналитичар из САД.

Значи, 2. јула Путин ће остати доследан свом досадашњем ставу о статусу Покрајине?

- Не видим могућност да Путин направи било какав уступак. Има простора за компромис с руске стране, али у контексту других важнијих питања између Америке и Русије. За уступак у вези са Косовом дефинитивно нема могућности. Ако нађу компромис око Косова, биће у вези са пакетом спорних питања између две земље.

Вашингтон, дакле, неће са својим досадашњим предлогом ићи пред СБ УН?

- Нико не добија ништа ако се форсира америчка резолуција и ако се инсистира на гласању у СБ. Руски став је јасан и без икаквог простора за компромис. Сигурно је уложила вето, што то не одговара америчким интересима. И зато сматрам да ће, на крају, од-

НЕМА ЈЕДНОСТРАНОГ ПРИЗНАЊА

Ако нови преговори пропаду, хоће ли САД унилатерално признати независност Космета?

- Шансе за једнострано признање независности су јако мале. Конгрес и неке невладине организације у Америци притискају да то буде спречено, што ће сасвим извесно и бити.

лучити да не форсирају питање своје резолуције у УН. **И, има шансе за нове праве преговоре, чији исход неће неизбежно водити ка независности?**

-У случају да буде поменутог Бушовог уступка, велике су шансе за искрене преговоре и озбиљан преговарачки процес. Ахтисаријев план би могао да буде његов оквир за, али, такође, постоји могућност да се крене кроз испочетка. Ту је више опција у игри, али је битно да се процес коначно покрене јер ако се продужи садашње стање, може се очекивати нестабилност региона и отварање нових сукоба на Космету. Треба водити рачуна да на дестабилизацију региона, неће утицати суштина одлуке, односно да ли ће крајњи исход бити аутономија или независност. Најважнији је начин на који ће се она донети. Свако наметнуто решење дестабилизоваће регион. Зато треба добро пазити како се одлука доноси.

ГЛАСНИК

Косова и Метохије

Адреса редакције: Македонски 25/III, 11000 Београд, тел./факс: +381 11 33-987-05

E-mail: kcp@eunet.yu, www.glaskim.co.yu, www.kosovo.net

Главни и одговорни уредник: г. Бранислав Скробоња. Уреднички одбор: Протосинђел Сава (Јањић), Јеромонах Василије (Делић) и Јереј г. Срђан Јаблановић. Технички уредник: г. Зоран Ђуричанин.

Тираж: 1500

Штампа: "Флеш", Земун

Бесплатан примерак e-mail: fies@eunet.yu